

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget
Glomstrupvej 21 og 25
7970 Redsted M

21. juni 2016

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad	4
1 Resume	5
2 Afgørelse om miljøgodkendelse	6
3 Vilkår	7
3.1. Generelle vilkår	7
3.2. Husdyrbrugets anvendelse af BAT	7
3.3. Husdyrbrugets anlæg	8
3.4. Bedriftens arealer	11
4 Husdyrbrugets anvendelse af BAT	12
4.1. BAT-niveau	12
4.2. Management og egenkontrol	13
4.3. Energiforbrug	14
4.4. Vandforbrug	15
4.5. Gødningsopbevaring, -håndtering og -udbringning	15
4.6. Foder	16
5 Husdyrbrugets anlæg	18
5.1. Lokalisering	18
5.2. Landskabsvurdering	19
5.3. Indretning og drift	19
5.4. Lugt	20
5.5. Støj	21
5.6. Lys	21
5.7. Skadedyr	22
5.8. Støv	22
5.9. Transport	22
5.10. Spildevand	23
5.11. Gødningsopbevaringsanlæg	23
5.12. Affald	24
5.13. Kemikalier og pesticider	24
5.14. Olie og brændstof	24
5.15. Driftsforstyrrelser og uheld	24
5.16. Ammoniak fra anlægget	25
5.17. Husdyrbrugets ophør	26

6	Bedriftens arealer	27
6.1.	Ejede og forpagtede arealer	27
6.2.	Nitrat til grundvand	27
6.3.	Kvælstof til overfladevand	27
6.4.	Fosfor.....	29
6.5.	Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne	29
7	Bilag IV-arter	31
8	Alternative muligheder	32
9	Offentliggørelse	33
10	Klagevejledning	34
11	Retsbeskyttelse	35
12	Bilag	36

Registreringsblad

Titel:	§ 11 miljøgodkendelse af husdyrbruget Glomstrupvej 21 og 25, 7970 Redsted M
Dato for ikrafttrædelse:	21. juni 2016
CVR-nr.:	34447608
CHR-nr.:	38944
Ejendomsnr.:	7730102643
Ansøger:	Krogsgaard Opformering v/ Berit og Arne Højgaard Glomstrupvej 21 7970 Redsted M Mobil: 21824421 E-mail: krogsgaard@karby.dk
Konsulent:	Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter Fabersvej 15 7500 Holstebro Tlf.nr.: 96135555 Mobil: 51182855 E-mail: hab@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Morsø Kommune
Ansøgningskema:	85594
Version:	4

1 Resume

Morsø Kommune har den 4. marts 2016 modtaget en ansøgning om § 11 miljøgodkendelse på Glomstrupvej 21 og 25, 7970 Redsted M.

På Glomstrupvej 21 søges der om at ændre dyreholdet fra 140 søer, 3.200 smågrise, 1.500 slagtesvin/polte og 197 kvier, til 150 søer, 3.200 smågrise og 90 kvier. Samtidig reduceres dyreholdet på Glomstrupvej 25 fra 4.000 slagtesvin til 3.200 slagtesvin. Produktionens samlede størrelse bliver ved ændringen reduceret fra 294 til 164 DE.

På Glomstrupvej 25 etableres en ny slagtesvinestald på omkring 900 m², og en bygning til foderopbevaring og – blanding, samt medarbejderfaciliteter på omkring 105 m². For at gøre plads til den nye stald nedrives en eksisterende slagtesvinestald. Derudover etableres en ny fortank på under 100 m³. Søholdet på Glomstrupvej 21 udvides i den eksisterende stald, mens slagtesvineproduktionen nedlægges.

Bedriftens udbringningsarealer udgør i alt 241,8 ha. Ansøger ønsker at afsætte 103 DE svinegylle og 12 DE kvæggylle til godkendt biogasanlæg. Udbringningsarealerne godkendes til at modtage 109 DE svinegylle, 9,2 DE dybstrøelse, 6,8 DE kvæggylle, samt 214,6 DE afgasset biomasse fra biogasanlægget med en udnyttelsesprocent på 62 %. Husdyrgødningen udbringes med 1,4 DE pr. ha med et krav om 1 % ekstra efterafgrøder.

Morsø Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke har en væsentlig negativ indvirkning på naboer, miljø, natur og landskabelige værdier.

2 Afgørelse om miljøgodkendelse

Morsø Kommune meddeler hermed en § 11 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Glomstrupvej 21 og 25, 7970 Redsted M.

Der meddeles godkendelse til en ændring af dyreholdet til 150 søer, 3.200 smågrise, 3.200 slagtesvin og 90 kvier. Produktionens størrelse bliver ved ændringen reduceret fra 294 til 164 DE.

Der meddeles godkendelse til at ændringen på Glomstrupvej 21 kan foretages i de eksisterende stalde, mens der på Glomstrupvej 25 meddeles godkendelse til at etablere en ny slagtesvinestald på omkring 900 m², samt en bygning til foderopbevaring og – blanding og medarbejderfaciliteter på omkring 105 m². Derudover kan der etableres en ny fortank på under 100 m³.

Der meddeles godkendelse til udbringning af 109 DE svinegylle, 9,2 DE dybstrøelse, 6,8 DE kvæggylle, samt 214,6 DE afgasset biomasse med en udnyttelsesprocent på 62 % på bedriftens udbringningsarealer, der i alt udgør 241,8 ha. Husdyrgødningen kan udbringes med 1,4 DE pr. ha med et krav om 1 % efterafgrøder. Derudover kan der afsættes 103 DE svinegylle og 12 DE kvæggylle til godkendt biogasanlæg.

Morsø Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, og drives på en måde, der er foreneligt med omgivelserne. Det sker ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og efterlever vilkårene i denne godkendelse.

Morsø Kommune har vurderet at projektet ikke vil påvirke Natura2000-områder væsentligt eller ødelægge plantearter, eller yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Godkendelsen er meddelt efter § 11 i husdyrgodkendelsesloven¹.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år efter den er meddelt. Godkendelsen er udnyttet når udvidelsen eller ændringen af dyreholdet er påbegyndt. Herefter skal det ansøgte være fuldt gennemført inden for 1 år.

Husdyrbruget skal leve op til gældende lovgivning uanset indholdet i denne godkendelse. Afgørelsen kan skriftligt påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledningen fremgår af afsnit 10.

Malene Fogh
Miljømedarbejder
Natur og Miljø

Nykøbing Mors, den 21. juni 2016

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr.442 af 13. maj 2016

3 Vilkår

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

3.1. Generelle vilkår

- 1) Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra den meddeles. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Herefter skal projektet som udgangspunkt færdiggøres inden for 1 år, både med hensyn til byggeri og dyrehold.
- 2) Slagtesvineproduktionen på ejendommen må ikke udvides før den nye stald er opført og tilhørende teknologier er taget i anvendelse.
- 3) Godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift. Herudover skal driftspersonalet til enhver tid være gjort bekendt med godkendelsens indhold, forudsætninger og vilkår.

3.2. Husdyrbrugets anvendelse af BAT

BAT-niveau

- 4) Gyllekanalerne i staldafsnit 3 (jf. vilkår 24) - i alt 565 m² – skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 5) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 56.918 kWh.
- 6) Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Enerгимåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- 7) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 8) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 9) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse

- 10) Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge.
- 11) Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Management og egenkontrol

- 12) Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal, være opstillet overskueligt, opdateret og let tilgængelig for tilsynsmyndigheden. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.
- 13) Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
  - Dyreholdets størrelse (årsproduktion)
  - Forbrug af el, olie og vand
  - Kvitteringer for afleveret affald jf. vilkår 24

Energiforbrug

- 14) Ved nyanskaffelser af driftsanlæg og -maskiner skal der, i det omfang det ligger inden for en rimelig økonomisk ramme, anvendes den bedst tilgængelige teknologi. Tilsynsmyndigheden kan, på baggrund af tilsyn med vilkår 13, kræve at der foretages et energieffersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer på ejendommen gennemgås. Der udarbejdes en handleplan, med redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af mest energibesparende foranstaltninger i produktions- og driftsøjemed, hvis tilsynsmyndigheden vurderer at det er nødvendigt.

Vandforbrug

- 15) Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
- 16) Inden 1 år efter at godkendelsen er meddelt, skal der indsendes en ansøgning om vandindvindingstilladelse til Morsø Kommune.

Gødningsopbevarings, -håndtering og -udbringning

- 17) Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den mængde gylle, der påtænkes udpumpet. Hvis der forekommer spild skal det straks opsamles.

3.3. Husdyrbrugets anlæg

Landskabsvurdering

- 18) Den nye slagtesvinestald på Glomstrupvej 25 skal opføres som angivet i afsnit 5.2.

Indretning og drift

- 19) Husdyrbruget godkendes til et maksimalt dyrehold, der skal sammensættes og placeres som anført i nedenstående tabel:

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	Vægt/alders	Stipladser	DE
1	Nr. 21 - eksisterende stald - Søer og smågrise	Løbe- og drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer	50	-	37	7,93
		Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv		100	-	75	15,87
		Farestald, kassettier, delvis spaltegulv		150	-	38	10,20
		Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	3.200	7,1-32 kg	495	15,45
2	Nr. 21 - Kvier	Spaltegulvbokse	Kvier	70	6-25 mdr.	-	32,22
		Dybstrøelse		20	6-25 mdr.		9,21
3	Nr. 25 – Ny stald	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	1.600	32-90 kg	320	28,96
				1.600	32-112 kg	420	44,57
I alt							164,4

- 20) Dyrene skal være udegående som anført i tabellen, og det skal kunne dokumenteres:

Dyr	Antal	Måneder udegående uden for udbringningsareal
Kvier (6-25 mdr.)	70	5

Støj

- 21) Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet må ikke overstige følgende grænseværdier, målt ved nabobeboelser.

Ugedag	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag – fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref. tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref. tid ½ timer

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.

Almindelig kørsel med traktorer og andre maskiner er ikke omfattet af støjkravet.

Lys

- 22) Udendørs belysning skal være forsynet med bevægelsessensor, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

Skadedyr

- 23) Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Affald

- 24) Kvitteringer for leveret affald til henholdsvis miljøstation (kun farligt affald), genanvendelse og forbrænding skal gemmes i minimum 3 år, og fremvises på kommunens forlangende.

Driftsforstyrrelser og uheld

- 25) Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks kontaktes via tlf. 112.
- 26) Der skal altid foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld. Beredskabsplanen skal kontrolleres/revideres mindst 1 gang om året, samt såfremt det viser sig nødvendigt. I tilfælde af uheld skal disse noteres særskilt i en logbog.
- 27) Beredskabsplanens indhold skal være tilgængelig og kendt af bedriftens ansatte og øvrige som arbejder på bedriften og udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have adgang til en udgave af beredskabsplanen på et for dem forståeligt sprog.

Husdyrbrugets ophør

- 28) Hvis husdyrbruget ophører med driften, skal det sikres, at der sker en oprydning på ejendommen for at forebygge forurening. Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg skal rengøres og alt affald bortskaffes i henhold til gældende lovgivning. Gyllebeholdere skal ikke tømmes hvis ejendommen fortsætter som planteavlsejendom, eller hvis beholderne lejes ud inden for 2 måneder efter husdyrbrugets ophør.
- 29) Morsø Kommune skal kontaktes med henblik på, at aftale hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- eller tankanlæg.

3.4. Bedriftens arealer

Ejede og forpagtede arealer

- 30) Der må kun udbringes husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer, der er vist på bilag 7.
- 31) Der må årligt udbringes 214,6 DE afgasset biomasse med en udnyttelsesprocent på 62 % på udbringningsarealerne, med et maksimalt næringsindhold på 4.292 kg P og 21.460 kg N.
- 32) Der må årligt udbringes 109 DE svinegylle på udbringningsarealerne, med et maksimalt næringsindhold på 2.665 kg P og 10.095 kg N.
- 33) Der må årligt udbringes 9,2 DE dybstrøelse på udbringningsarealerne, med et maksimalt næringsindhold på 145 kg P og 1.016 kg N.
- 34) Der må årligt udbringes 6,8 DE kvæggylle på udbringningsarealerne, med et maksimalt næringsindhold på 94 kg P og 628 kg N.
- 35) Udbringningsarealerne må ikke tilføres anden husdyrgødning, anden organisk gødning eller affald til jordbrugsformål end nævnt i vilkår 31, 32, 33 og 34.

Kvælstof til overfladevand

- 36) På udbringningsarealerne skal der hvert år være 1 % efterafgrøder ud over det til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder.

Ammoniakdeposition fra udbringningsarealerne

- 37) På arealerne 22-0, 30-0 og 42-0 må der ikke udbringes fast eller flydende husdyrgødning uden efterfølgende nedmuldning/nedpløjning indenfor 6 timer, i det område, der er markeret med gult på bilag 11.
- 38) På arealerne 22-0, 30-0 og 42-0 må der ikke placeres markstakke indenfor det område, der er markeret med gult på bilag 11.

4 Husdyrbrugets anvendelse af BAT

For at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen. Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at det særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologi til nedbringelse af forurening. Hvorvidt husdyrbruget lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal således være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT, ligesom der skal tages hensyn til teknikernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til landbrugssektorens økonomiske muligheder.

4.1. BAT-niveau

Morsø Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 1.728 kg N pr. år ud fra Husdyrgodkendelse.dk – beregningen fremgår af bilag 1.

Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 1.807 kg N pr. år. Ammoniakemissionsniveauet for det ansøgte projekt er højere end det fastlagte BAT-niveau.

Alle stalde er indrettet med delvis fast gulv. Dermed vil staldene leve op til BAT definitionerne i EU's BREF notat, hvor gulv med drænet gulv og delvist spaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle er defineret som BAT.

I den nye slagtesvinestald etableres der gyllekøling. Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og der kan forventes en reduktion i ammoniakfordampningen på 9,8 %, hvilket svarer til en gennemsnitlig køleeffekt på 11,5 W/m² (se bilag 2). Der stilles vilkår til dette.

Varmen skal anvendes til opvarmning i stalden, medarbejderfaciliteterne, stuehuset samt til opvarmning af fodervandet for bedre fodereffektivitet. Da der er tale om udvidelse i eksisterende stalde og byggeri af en mindre slagtesvinestald er der ikke økonomisk grundlag for at vælge yderligere teknologier som for eksempel delvis luftrensning og gylleforsuring.

Et andet tiltag kunne være at overdække gyllebeholderne. Ansøger har beregnet, at det vil svare til ca. 46 kg N pr. gyllebeholder. Ifølge ansøger vil en overdækning minimum koste anslået 160.000 kr., og derfor ikke være økonomisk proportionalt at overdække gyllebeholderen, da det vil koste omkring 302 kr. pr kg sparet N, hvilket ikke opvejer den ekstra gødningsværdi eller sparet udbringning af regnvand.

En anden mulighed er at nedsætte protein i foderet. Ansøger ønsker ikke at benytte dette vilkår, da de har salg af avlsdyr, og en reducere af proteinindholdet i

foderet til poltene kan medføre en dårligere kvalitet af dyrene, og dermed økonomiske omkostninger. En nedsættelse af foderet fra normen 133,1 gram pr FE til for eksempel 128 gram pr. FE ved søerne, vil medføre en ammoniakreduktion på omkring 33,7 kg N.

Morsø Kommune vurderer, at der ikke vil være økonomisk proportionalt, at ansøger skal implementere nogle af ovenstående tiltag for at kunne overholde det fastlagte BAT-niveau. Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at overskridelsen er marginal og derfor indenfor bagatelgrænsen, hvormed projektet lever op til BAT.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledninger om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT, fastlægges BAT-niveau for fosfor til:

Dyretype	Antal DE	BAT-niveau – kg P pr. DE	Kg P ab lager
Søer	34	23,9	813
Smågrise	15,45	29,2	451
Slagtesvin	73,53	22,3	1.640
			2.904

Emissionsgrænseværdien for fosfor i det aktuelle projekt må, ifølge ovenstående tabel, maksimalt være 2.904 kg P ab lager. Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen på 3.010 kg P ab lager og er dermed højere end det fastlagte BAT-niveau.

Ansøger ønsker ikke at reducere fosfor pr. FE i foderet, da dette vil medføre en dårligere kvalitet af dyrene og dermed økonomiske omkostninger. Derudover er der yderligere omkostninger ved at opfylde dokumentationskravene til overholdelse af vilkår.

Morsø Kommune vurderer, at overskridelsen er marginal og derfor indenfor bagatelgrænsen, hvormed projektet lever op til BAT.

Morsø Kommune vurderer samlet at husdyrbruget lever op til BAT, samt at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om anvendelse af BAT.

4.2. Management og egenkontrol

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT med hensyn til management: Træning og uddannelse af medarbejdere, samt registrering af vand-, energi- og foderforbrug.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder. Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof. Produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene. Der er tilknyttet fagkonsulenter til ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder blandt andet optimering af fodersammensætningen.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstande giver færrest muligt driftstimer. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.

En del af ejendommens egenkontrol er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.

Morsø Kommune vurderer at der anvendes BAT med hensyn til management og egenkontrol under forudsætning af, at der føres driftsjournal i henhold til vilkår 13.

4.3. Energiforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og belysning.

I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver omkring 100.000 til 110.000 kWh pr år. Herudover benyttes der ca. 9.000 liter fyringsolie til opvarmning af staldanlægget på Glomstrupvej 21. Markbruget bruger omkring 45.000 liter diesel pr år.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer, at der ikke bruges unødigt energi på grund af modstand fra støv og skidt. Ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.

Overbrusning bruges til køling af grisene i de varmeste måneder af året og ned sætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation. Gyllepumperne kører på timer, og under opsyn, så de ikke kører unødigt og derved forbruger energi.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr med videre er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der stilles vilkår om en opgørelse over forbruget af el i en driftsjournal samt at tilsynsmyndigheden kan kræve, at der foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer på ejendommen gennemgås.

Morsø Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes BAT med hensyn til energibesparende foranstaltninger.

4.4. Vandforbrug

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT: Iblødsætning af staldene inden vask, vask med højtryksrensere, brug af drikkestrug til opsamling af vandspild samt daglig inspektion og reparation af eventuelle lækager.

Der anvendes primært vand til drikkevand samt til rengøring af staldene. I ansøgt drifts anslås det, at der benyttes 3.500-4.000 m³ årligt fra egen boring til husdyrproduktionen på både Glomstrupvej 21 og 25.

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme. Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svine og et lavt drikkevandspild. Staldanlægget vil blive gennemgået jævnlige, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Inden staldene vaskes sættes de i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og lugtemissionerne samt energiforbrug til ventilation.

For at sikre at BAT-niveauet opnås og fastholdes, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer samt en opgørelse over forbruget af vand i en driftsjournal. Da ejendommen ikke har en vandindvindingstilladelse, stilles der desuden vilkår om, at der skal søges om en tilladelse.

Morsø Kommune vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til vandforbrug.

4.5. Gødningsopbevaring, -håndtering og -udbringning

Gyllen opbevares i fortanke og i gyllebeholdere. Gyllebeholdere er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring. En gang årligt tømmes gyllebeholdere, hvorved de visuelt kan kontrolleres for eventuelle skader. Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholdere hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Der er flydelag på gyllebeholdere, hvilket mindsker ammoniakfordampning og lugtgener.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet. Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid underopsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild med mere.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse. Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder med videre.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde, eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, samt stærkt skrånende arealer. Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og eventuelt nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning.

Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Morsø Kommune vurderer, at der er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, således at gødningsopbevaring, -håndtering og -udbringning ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

4.6. Foder

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anses følgende tiltag for at være BAT mht. foder: Anvendelse af foderplaner tilpasset dyrenes behov, foderanalyser samt mineralblandinger med lavt fosforindhold.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Der ved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende uudnyttede i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

Morsø Kommune vurderer, at der anvendes BAT med hensyn til foder.

5 Husdyrbrugets anlæg

5.1. Lokalisering

Ejendommens bygnings sæt ligger henholdsvis omkring 300 og 750 meter syd for Hvidbjerg, i et område der i kommuneplanen 2013-2025 er udpeget til landskabeligt vedligeholdelsesområde. Her skal udviklingen, og deraf følgende forandringer som for eksempel nyt byggeri, tekniske anlæg og ændret arealanvendelse, indpasses i den eksisterende karakter under hensyntagen til landskabets vedligeholdelsesmæssige tilstand og uforstyrrelighed. En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Generelle afstandskrav

Etablering af anlæg, samt udvidelse og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 DE, der medfører forøget forurening er jf. § 6 i Lov om miljøgodkendelsen m.v. af husdyrbrug skal overholde følgende afstandskrav:

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse til Glomstrupvej 21	Ca. 57 meter	Glomstrupvej 23	50 meter
Nabobeboelse til Glomstrupvej 25	Ca. 428 meter	Glomstrupvej 26	50 meter
Byzone eller sommerhusområde	Ca. 300 meter	Hvidbjerg	50 meter
Område der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde	Ca. 300 meter	Hvidbjerg	50 meter
Område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende	> 200 meter	Ingen nærmere end nærmeste byzone	50 meter

Stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg for husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder må ikke etableres inden for følgende afstande:

Nærmeste	Afstand	Afstandskrav
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning	> 25 meter	25 meter
Vandforsyning til almen vandforsyning	> 50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	> 15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	> 15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	> 15 meter	15 meter
Naboskel	> 30 meter	30 meter

Afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens § 6 er overholdt. På Glomstrupvej 25 er der en vandboring i gårdspladsen. Den nye stald placeres minimum 25 meter fra denne, mens foderlade og medarbejderfaciliteter placeres omkring 20 til 25 meter fra boringen. Afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens § 8 er overholdt.

5.2. Landskabsvurdering

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Der søges om at etablere en ny slagtesvinestald på Glomstrupvej 25 på omkring 22 x 41 meter, svarende til ca. 900 m². Herudover ønsker ansøger at opføre en tilbygning i staldens vestlige gavl på omkring 105 m² (ca. 5 x 21 meter) til foderopbevaring og –blanding, samt til medarbejderfaciliteter.

Stalden forventes opført i betonelementer med grå søstensbelægning og grå eternitplader på taget. Stalden bliver forventeligt 8,2-8,5 m høj med en taghældning på 15 grader. På Glomstrupvej 25 etableres der desuden en fortank på under 100 m³ gylle, for effektiv pumpning af gylle fra stalden til eksisterende gyllebeholder. Placeringen af denne vil blive endelig fastlagt i forbindelse med projektering af stalden, men den placeres forventeligt vest eller nord for den nye slagtesvinestald. Den eksisterende slagtesvinestald rives ned for at gøre plads til den nye stald. Der stilles vilkår til, at stalden skal opføres som beskrevet.

Med udgangspunkt i ansøgers oplysninger og en konkret besigtigelse af ejendommen, er det Morsø Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt er tænkt ind i landskabet, og ikke vil påvirke de visuelle oplevelsesmuligheder i området i negativ retning. Derved vurderes det, at der er taget de nødvendige landskabelige hensyn, og at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5.3. Indretning og drift

Oplysninger om ejendommenes indretning og placering af dyrehold fremgår af nedenstående skema samt situationsplanerne (bilag 3).

På Glomstrupvej 21 udvides soholdet i eksisterende sostald, mens antallet af kvier nedsættes i den eksisterende kvægstald. Slagtesvineproduktionen nedlægges i den eksisterende slagtesvinestald. Ansøger har på ansøgningstidspunktet ikke truffet beslutning om genanvendelse eller nedrivning af denne stald. Hvis stalden skal genanvendes, skal dette meddeles kommunen, der skal vurdere om ibrugtagning vil kræve et tillæg til miljøgodkendelsen.

Kvierne i stalden med spaltegulvbokse vil fremover være på afgræsning uden for udbringningsarealerne minimum 5 måneder om året. Ansøger gør dette for at opfylde velfærdskravene i "Lov om hold af malkekvæg". Der stilles vilkår til de udegående dyr, samt til at det skal kunne dokumenteres.

På Glomstrupvej 25 nedrives den eksisterende stald, da ansøger ønsker at bygge en ny slagtesvinestald.

Nr.	Staldafsnit	Staldsystem	Dyr	Antal	Vægt/alder	Stipladser	DE
1	Nr. 21 - eksisterende stald - Søer og smågrise	Løbe- og drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer	50	-	37	7,93
		Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv		100	-	75	15,87
		Farestald, kassestier, delvis spaltegulv		150	-	38	10,20
		Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	3.200	7,1-32 kg	495	15,45
2	Nr. 21 - Kvier	Spaltegulvbokse	Kvier	70	6-25 mdr.	-	32,22
		Dybstrøelse		20	6-25 mdr.	-	9,21
3	Nr. 25 – Ny stald	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	1.600	32-90 kg	320	28,96
				1.600	32-112 kg	420	44,57
I alt							164,4

5.4. Lugt

Husdyrgodkendelse.dk har lavet en beregning af lugten efter henholdsvis den nye lugtvejledning og FMK-vejledningen. Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger. Nedenstående skema viser at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Glomstrupvej 23	0	FMK	65,32	95,67	65,32	95,67	71,97	Nej	Ja
+ Glomstrupvej 22	0	NY	91,56	190,59	91,56	190,59	403,63	Ja	Ja
+ Glomstrupvej 19	0	NY	91,56	190,59	91,56	190,59	574,44	Ja	Ja
+ Glomstrupvej 26	0	FMK	86,39	109,37	86,39	109,37	451,09	Ja	Ja
+ Kr Jepsensvej 3	0	FMK	108,31	145,31	108,31	145,31	498,00	Ja	Ja
+ Glomstrupvej 14	0	FMK	192,53	258,31	192,53	258,31	687,54	Ja	Ja
+ Næssundvej 327	0	FMK	192,53	258,31	192,53	258,31	797,19	Ja	Ja
+ Karby By, Karby	0	FMK	342,49	459,52	342,49	459,52	3.057,50	Ja	Ja
+ Redsted By, Redsted	0	FMK	342,49	459,52	342,49	459,52	2.374,61	Ja	Ja
+ Redsted By, Redsted	0	FMK	342,49	459,52	342,49	459,52	2.169,75	Ja	Ja

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnlige, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressource-spild eller uhygiejniske forhold. Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Morsø Kommune vurderer, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende. Der stilles ingen vilkår.

5.5. Støj

På ejendommen er der blandt andet støj fra staldventilation, tørring af korn i planlager, indlægning af korn og foderstoffer i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav med hensyn til støj.

Indblæsning/aftipning af korn i kornlager vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden. Det vurderes, at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Kompressor står i værkstedet og det vurderes, at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Ansøger vil overholde alle generelle krav vedrørende støj, og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgener fra transporterne. I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener, stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Under forudsætning af at vilkåret overholdes vurderer Morsø Kommune, at der tages tilstrækkeligt hensyn til omgivelserne.

5.6. Lys

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørsbelysning, da det vil være slukket om natten. Der er udendørsbelysning ved udleveringsramper og nogle af portene ved Glomstrupvej 21, men dette lys er ikke tændt om natten. På Glomstrupvej 25 forventes det, at der opsættes udendørslys ved udleveringsramper og indgangen til stalden, men dette lys vil ikke være tændt om natten.

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige lysgener, stilles der vilkår til udendørs belysning.

Under forudsætning af at vilkåret overholdes vurderer Morsø Kommune, at der tages tilstrækkeligt hensyn til omkringboende og de landskabelige værdier.

5.7. Skadedyr

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

For i fremtiden også at sikre naboer, vil der blive stillet vilkår om fortsat at bekæmpe skadedyr i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

5.8. Støv

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management. Der vil være begrænset støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn/foder i siloen, kan der forekomme støvgener. På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Det vurderes, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde for eksempel i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

5.9. Transport

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med afhentning af smågrise, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning er sæsonbetonet, mens afhentning af grise sker ugentligt.

Transporter	Nudrift	Ansøgt
Levering af foder	52	52
Levering af korn, egen avl	50	50
Flytning af smågrise	30	30
Afhentning af dyr til levende brug og slagtning	52	52
Transport med husdyrgødning – egen produktion	200	130
Transport med husdyrgødning fra biogasanlæg og andre husdyrbrug	190	140
Afhentning af døde dyr	52	52
Afhentning af affald	12	12
Andet/diverse	10	15
I alt	648	533

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid mellem kl. 6 og 18. På dage med gyllekørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter. Arbejdskørsel til og fra produktionen sker ad Glomstrupvej. På bilag 4 er det vist hvilke veje der anvendes til transport ud til udbringingsarealerne.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen er det Morsø Kommunes vurdering at transporterne ikke vil virke væsentligt generende i lokalområdet. Der stilles ingen vilkår.

5.10. Spildevand

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra staldrengøring og fra drikkevandsspild, i alt 5-600 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	500-600	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	4.000	Dræn
Spildevand fra husholdning – begge ejendomme	300	Offentligt kloaksystem

Tagvand fra den nye slagtesvinestald anslås til ca. 700 m³ om året.

Der skal søges om udledningstilladelse for afledning af overfladevand fra eksisterende bygninger samt eventuelt nybyggeri. Ansøgningsmateriale kan findes på Morsø Kommunes hjemmeside.

Det vurderes, at spildevandsforholdene er forsvarlige og der stilles derfor ingen vilkår. Sagsbehandling på udledningstilladelsen håndteres sideløbende med byggesagsbehandlingen.

5.11. Gødningsopbevaringsanlæg

På ejendommene er der følgende gyllebeholdere:

	Glomstrupvej 21		Glomstrupvej 25	
	1	2	1	2
Volume m ³	328	2.026	1.017	1.990
Etableringsår	1967	1990	1986	1992
Beholderkontrol	2013	2010	2010	2010
Overdækning	Låg	-	-	-

På Glomstrupvej 21 er der en møddingsplads på ca. 120 m³. I kapacitetsopgørelsen – bilag 5 – er der redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Der stilles ingen vilkår.

5.12. Affald

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur. Eventuelle pesticidrester afhændes til kommunalgenbrugsplads.

Ansøger skal til enhver tid efterleve reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr², samt håndtere og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens regulativer. Der stilles vilkår til at kvitteringer for leveret affald til henholdsvis miljøstation, genanvendelse og forbrænding skal gemmes i minimum 3 år, og fremvises på kommunens forlangende.

5.13. Kemikalier og pesticider

Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum i maskinhuset efter gældende regler. Der stilles ingen vilkår.

5.14. Olie og brændstof

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i værkstedet/maskinhus. Dieselolie opbevares i godkendte tanke på stabilt underlag.

Dieselolie skal til enhver tid opbevares i overensstemmelse med olietanksbekendtgørelsen. Der stilles derfor ikke vilkår til olieopbevaringen.

5.15. Driftsforstyrrelser og uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

---

² Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde dyr nr. 558 af 1. juni 2011

På bedriften er der udarbejdet en beredskabsplan der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer. Se bilag 6.

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, som har en fast plads på staldkontoret.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper og spild.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Det vurderes på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning. Der stilles imidlertid vilkår om, at alarmcentralen skal alarmeres, hvis der sker et uheld. Der stilles desuden vilkår om, at beredskabsplanen skal opdateres, være tilgængelig og kendt af de ansatte, samt ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft oversættes til, i et for dem forståeligt sprog.

5.16. Ammoniak fra anlægget

Beskyttelsesniveau for ammoniakdeposition

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura2000-områder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, ligger ca. 1.100 meter SV for ejendommen. Det drejer sig om en tidvis våd eng (Naturtypenr. 6410). Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning på dette område som viser, at der en totaldepositionen fra husdyrbruget på 0,0 kg N, og området vurderes dermed ikke at blive negativt påvirket af udvidelsen på Glomstrupvej 21 og 25. Der er foretaget flere depositionsberegninger på ammoniakfølsom natur i området, der alle viser det samme.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura2000-områder, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7, ligger ca. 2.100 meter øst for Glomstrupvej 25. Det drejer sig kystoverdrevet grænsende op til Tissing Sø. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning på dette område som viser, at der en totaldepositionen fra husdyrbruget på 0,0 kg N, og ingen merdeposition som følge af udvidelsen. Udvidelsen vurderes således ikke at påvirke naturtilstanden i overdrevet i negativ retning.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 900 meter SV for Glomstrupvej 25. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove. Overdrevet modtager ingen merbelastning som følge af udvidelsen, og totalbelastningen er beregnet til 0,1 kg

N/ha/år. Det samme er gældende for et andet kategori 3 overdrev ca. 1.000 meter SØ for Glomstrupvej 25.

Det fastlagte beskyttelsesniveau for beskyttet natur er overholdt, og idet der ikke sker en merpåvirkning med ammoniak, vurderes det, at ændringen i dyreholdet ikke medfører en negativ påvirkning af omkringliggende naturområder.

Ammoniakdeposition på Natura2000-områder

Det nærmeste Natura2000-område ligger ca. 1.100 meter syd for Glomstrupvej 25, og er EU fuglebeskyttelsesområde nr. 27: Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme, og Habitatområde nr. 28: Agger Tangge, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Udpegningsgrundlag og særlige trusler mod områdets tilstand fremgår af bilag 9.

Ammoniakemissionen fra Glomstrupvej 21 og 25 giver ikke anledning til en målbar ammoniakdeposition i Natura2000-området.

Morsø Kommune finder på baggrund heraf, at det ansøgte projekt isoleret set ikke via ammoniakfordampning kan få negativ indvirkning på området, herunder på arterne og naturtyperne, som området er udpeget for at beskytte.

Morsø Kommune vurderer desuden, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for Natura2000-området som følge af ammoniakemission.

Morsø Kommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at det ikke i henhold til habitatbekendtgørelsen er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til ammoniakpåvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder som følge af ammoniakfordampning fra anlægget.

5.17. Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en eventuel forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderlige.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige hensyn til forureningsfare og gener ved ophør. Dette fastholdes ved vilkår 28 og 29.

6 Bedriftens arealer

6.1. Ejede og forpagtede arealer

Bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer udgør i alt ca. 241,8 ha, hvoraf ca. 232,1 ha er ejede og de øvrige omkring 9,7 ha er forpagtede. Arealerne fremgår af bilag 7 og 8.

Der er forpagtet arealer af:

- Dannie Lykke Rasmussen, Næssundvej 254, 7970 Redsted M (areal 7-0)
- Annemette Vester Glintborg og Per Søndergaard Glintborg, Glomstrupvej 28, 7970 Redsted M (lille del af areal 13-0)
- Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M (lille del af areal 41-0)
- Svend Ove Sørensen, Agerøvej 20, 7960 Karby (størstedelen af areal 42-0)
- Poul Støvlbæk Ørgaard, Vestmorsvej 87, 7970 Redsted M (lille del af areal 42-0)

Ansøger ønsker at afsætte 103 DE svinegylle og 12 DE kvæggylle til godkendt biogasanlæg. Udbringningsarealerne godkendes til at modtage:

- 214,6 DE afgasset biomasse med en udnyttelsesprocent på 62 %, med et maksimalt næringsindhold på 4.292 kg P og 21.460 kg N.
- 109 DE svinegylle med et maksimalt næringsindhold på 2.658 kg P og 10.095 kg N.
- 9,2 DE dybstrøelse med et maksimalt næringsindhold på 145 kg P og 1.016 kg N.
- 6,8 DE kvæggylle med et maksimalt næringsindhold på 94 kg P og 628 kg N.

Der stilles vilkår til ovenstående, samt til at dokumentation herfor skal kunne fremvises for tilsynsmyndigheden.

6.2. Nitrat til grundvand

Ingen af arealerne ligger helt eller delvist i et indsatsområde eller nitratfølsomt indvindingsområde.

Arealer, som ikke ligger i nitratfølsomt indvindingsområder eller indsatsområder, vurderes at være robuste i forhold til nitratudvaskning. Morsø Kommune vurderer sammenfattende, at godkendelsen ikke vil have nogen negativ indflydelse på grundvandskvaliteten i området. Der stilles derfor ingen vilkår.

6.3. Kvælstof til overfladevand

Hvis udbringningsarealer ligger inden for områder der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3, er der krav om at nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne skal begrænses ved at nedsætte husdyrtrykket, og/eller ved at nedsætte nitratudvaskningen fra rodzonen ved hjælp af for eksempel ekstra efterafgrøder eller nedsat kvælstofnorm.

Nitratklasserne er udpeget på baggrund af, hvilke Natura2000-vandområder der er særligt sårbare overfor kvælstofudledning, samt hvilke afstrømningsoplande, der på grund af nedsat nitratreduktionspotentiale er i størst risiko for at belaste et Natura 2000-vandområde med udvasket nitrat fra udbringningsarealerne.

Omkring 19 ha af arealerne til udbringning af husdyrgødning ligger i nitratklasse 2, mens de resterende ligger i nitratklasse 0.

Alle arealerne afvander til "Vest for Mors". Dette giver anledning til kvælstofstilførelse til Natura2000-områderne nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø og nr. 42: Mågeodde og Karby Odde. Udpegningsgrundlaget og beskrivelse, jf. basisanalysen, fremgår af bilag 9 og 10.

Afskæringskriterier

Miljøstyrelsen har fastlagt afskæringskriterier for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand. Afskæringskriterierne kan ses her:

<http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>

Afskæringskriterierne punkter er gennemgået i det nedenstående for arealerne. Punkt 2b er ikke relevant, da "Vest for Mors" ikke er karakteriseret som et lukket bassin eller som et meget lidt eutrofieret vandområde.

Pkt. 1: Projektet i kumulation med andre planer og projekter

Da der ikke har været et stigende dyretryk i "Vest for Mors", så er der ingen krav om at udvaskningen ikke må overstige den mængde kvælstof, der udvaskes fra et planteavlsbrug.

Udvaskningen fra DEreel er lig med udvaskningen fra DEmax, og beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til overfladevand er derfor overholdt. Dette overholdes ved 1 % ekstra efterafgrøder, hvilket der sættes vilkår til.

Morsø Kommune har ikke kendskab til andre nye kilder, der ikke stammer fra husdyrproduktionen, der har betydet en stigning i nitratudvaskningen i oplandet til "Vest for Mors".

Pkt. 2a: Projektet i sig selv

Det enkelte husdyrbrug må ikke bidrage med mere end 5 % af den samlede nitratudvaskningen til "Vest for Mors". Ifølge forarbejdet til Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, var den årlige gennemsnitlige nettotilførsel af kvælstof til Limfjorden i årene 2005 – 2009 på 11.454,7 tons. For at kunne påvirke med 5 % af denne mængde, skal et husdyrbrug altså bidrage med 573 tons N pr. år.

Ansøgningsskemaets beregninger viser, at den samlede mængde kvælstof, der udvaskes på husdyrbrugets arealer er omkring 15 ton i ansøgt drift. Afskæringskriteriet er dermed overholdt.

På den baggrund vurderer Morsø Kommune, at nitratudvaskningen, fra arealerne og fra andre planer og projekter, ikke er væsentlig for miljøtilstanden.

6.4. Fosfor

Beskyttelsesniveauet (krav til fosforoverskud) i forhold til fosfor gælder for arealer, der afvander til Natura2000-områder, der er overbelastede med fosfor. Derudover må fosforudledningen af arealerne ikke overstige det niveau, som fremkommer ved maksimalt lovligt harmonitryk. "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø", samt dele af "Mågerodde og Karby Odde" er Natura2000-områder, der er overbelastede med fosfor.

Hvis der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget, stilles der ikke krav med hensyn til fosfor uanset bedriftens fosfortal.

Projektet medfører et fosforoverskud på 8,3 kg P/ha/år, men det generelle beskyttelsesniveau i husdyrgodkendelsesloven er overholdt. Morsø Kommune vurderer ikke at der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet i den konkrete sag

Morsø Kommune vurderer, at der i øvrigt ikke er risiko for at der vil ske tab af fosfor fra udbringningsarealerne via overfladeafstrømning, erosion i vandløb og grøfter, eller via tab gennem makroporer i jorden.

Arealerne omfatter ikke områder, der skråner i en sådan grad mod vandløb, at der er risiko for direkte belastning af "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø" og "Mågerodde og Karby Odde" gennem overfladeafstrømning af husdyrgødning.

Sammenfattende vurderer Morsø Kommune, at projektet ikke isoleret set eller i kumulation med andre projekter gennem fosfortab fra arealerne vil kunne påvirke de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget i "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø" og "Mågerodde og Karby Odde".

6.5. Ammoniakfordampning fra udbringningsarealerne

Udbringning af husdyrgødning vil give anledning til ammoniakfordampning, der kan påvirke omkringliggende naturarealer betydeligt. I hvor høj grad naturområdet påvirkes afhænger af udbringningsteknikken, og størrelsen på udbringningsarealet. Markarealets placering i forhold til naturområdet og dominerende vindretning har også stor betydning for ammoniakdepositionen på naturområdet.

Naturpåvirkningen kan opdeles i tre scenarier i forhold til udbringningsteknikken: værste, gennemsnitlige og bedste. Udlægning af gylle med slanger vil give anledning til en markant højere ammoniakfordampning end nedfældning, ligesom udlægning om foråret vil give anledning til en markant højere fordampning end i løbet af sommeren, hvor afgrøderne er i vækst.

Selv ved den værst mulige udbringningsteknik vil ammoniakfordampning fra husdyrgødning ikke give anledning til en ammoniakdeposition på mere end 0,3 kg N/ha/år ca. 250 meter fra udbringningsarealet, jf. Skov- og Naturstyrelsens bufferzonerapport fra 2004. Morsø Kommune vurderer derfor, at det kun vil være relevant at vurdere på ammoniakpåvirkning af arealer, der ligger indenfor 250 meter fra ammoniakfølsomme naturområder i Natura2000-områder.

Det ansøgte projekt medfører ikke ændringer i arealdriften og giver derfor som udgangspunkt ingen merbelastning. Morsø Kommune vurderer derfor, i henhold til afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at det kun er relevant at foretage konsekvensvurdering på naturområder der omfattes af husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur), da der jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 kun kan stilles krav til merbelastning og ikke totalbelastning for kategori 3 natur.

Mark 22-0, 30-0 og 42-0 ligger indenfor 250 meter fra kategori 1 natur. Naturområdet er registreret som naturtype 7230; rigkær. Det er omfattet af husdyrbeholdningslovens fastsatte beskyttelsesniveau for kategori 1 natur. I vurderingen af, om der er behov for fastsættelse af skærpende vilkår for at nedbringe ammoniakdepositionen på naturområdet, indgår naturområdets kvælstoffølsomhed, naturtilstand og baggrundsbelastning på samme måde som det er tilfældet for ammoniakpåvirkning fra anlæg (Miljøstyrelsen Wiki-vejledningen). Der er ikke kumulativ effekt af andre ejendomme, og beskyttelsesniveauet fastsættes således til 0,7 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området er i 2014 opgjort til 15 kg N/ha/år. Overholdelse af det fastsatte beskyttelsesniveau vurderes at sikre, at der ikke sker en væsentlig tilstandsændring af området. Ifølge bufferzonerapporten kan udbringning af husdyrgødning medføre en overskridelse af det fastsatte beskyttelsesniveau ved udbringning af svinegylle med den værst mulige udbringningsmetode indenfor 40 meter. Der stilles derfor vilkår til, at der indenfor 40 meter fra overdrevet, jf. gul markering på bilag 11, ikke må opbevares markstakke og udbragt husdyrgødning skal nedfældes/nedpløjes indenfor 6 timer efter udbringningen.

Udbringningsarealerne er beliggende udenfor beskyttede naturområder. Nogle af arealerne grænser op til kategori 3 natur. Eftersom der ikke sker en ændring i arealanvendelsen vurderes det, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre tilstandsændringer af § 3 beskyttede naturområder. Der ligger ikke udbringningsarealer i stærkt skrånende terræn.

Det vurderes således, at arealdriften ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af omkringliggende naturområder, herunder Natura2000-områder.

7 Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for eller uden for et af de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges. Disse arter fremgår af direktivets Bilag IV.

Der er registreret strandtudser i strandengene syd for ejendommen i nærheden af ejendommen og udbringningsarealerne. Med henvisning til områdets karakter og de enkelte arters levevis vurderes det dog, at der er odder i vandløbssystemerne langs flere af udbringningsarealerne. Ingen af disse arters levesteder vurderes negativt påvirket af den ansøgte produktion og arealanvendelse.

Det kan ikke udelukkes, at der findes andre arter, der er listet på Habitatdirektivets Bilag IV i nærheden af bedriften. Enkelte dyrearter omfattet af habitatdirektivets Bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring udspretningsarealerne. På baggrund af Faglig Rapport nr. 322 fra DMU og kommunens kendskab til området vurderes det at være markfirben, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Disse arter og deres levesteder vurderes dog ikke negativt påvirket af udvidelsen, da der ikke sker nogle ændringer i arealdriften eller inddrages nye arealer i driften. Ligeledes vurderes den faldende ammoniakemission fra husdyrbruget ikke at medføre negativ påvirkning af disse arters leve- og opholdssteder.

Morsø Kommune vurderer sammenfattende, at udvidelsen af husdyrbruget ikke giver anledning til beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne.

8 Alternative muligheder

Ansøger har diskuteret alternative løsninger, men det har vurderet, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv svineproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et økonomisk synspunkt vil dette være uhensigtsmæssigt.

Morsø Kommune vurderer, at såfremt der skal opretholdes en rentabel svineproduktion på ejendommen med de arbejdspladser og den økonomiske udvikling der følger deraf, vil det være hensigtsmæssigt at godkende en ændring på ejendommen. Ændringen vil medføre en mere rentabel produktion, og give bedre muligheder for at investere i miljøforbedrende teknikker. Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved effektivering af denne miljøgodkendelse er valgt det alternativt der overordnet set muliggør en rentabel og fremtidssikret produktion, der ikke tilsid sætter hensynet til miljøet.

9 Offentliggørelse

Parts-/nabohøring

Et udkast til godkendelsen har været fremsendt til ansøger, parter og naboer/omkringboende, heriblandt ejere af jordstykker, der grænser op til jordstykket hvorpå anlægget ligger, og ejere af ejendomme inden for lugtkonsekvenszonen på 442 meter, i 3 uger. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

Afgørelsen

Afgørelsen er sendt til:

- Berit og Arne Højgaard, Glomstrupvej 21, 7970 Redsted M
- Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter, Fabersvej 15, 7500 Holstebro

Orientering om afgørelse er sendt til:

- Sundhedsstyrelsen – Region Nord, senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Morsø, dnmorsoe-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling, morsoe@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Annoncering

Afgørelsen annonceres på Morsø Kommunes hjemmeside den 21. juni 2016.

10 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen.

Ønsker du at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du kan betale gebyret med betalingskort i Klageportalen. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af en afgørelse, som følge af den tid der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Ønsker du at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvor vidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indsendt senest **den 19. juli 2016**.

En eventuel klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Ønskes ansøgningen indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort.

11 Retsbeskyttelse

Godkendelsen er gældende fra tidspunktet for offentliggørelse af den endelige godkendelse. Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Morsø Kommune skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, såfremt der fremkommer nye oplysninger om skadevirkninger ved forureningen og dette ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, jf. lovens § 40 stk. 2.

Morsø Kommune skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, jf. lovens § 41 stk. 3, og derefter mindst hvert tiende år. Den første revurdering skal således igangsættes i 2024.

12 Bilag

Bilag 1: BAT-beregning

Bilag 2: Gyllekøling

Bilag 3: Situationsplaner

Bilag 4: Transportveje

Bilag 5: Kapacitetsopgørelse

Bilag 6: Beredskabsplan

Bilag 7: Udbringningsarealer

Bilag 8: Tabel over udbringningsarealer

Bilag 9: Natura2000-område nr. 42: Mågeodde og Karby Odde

Bilag 10: Natura2000-område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted
Fjord og Agerø

Bilag 11: Ammoniakdeposition fra udbringningsarealerne

Bilag 1 – BAT-beregning

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stalde. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Produktionsstørrelsen for nye stalde beregnes med udgangspunkt i den omregningsfaktor mellem antal dyr og DE, som var gældende i 2011, da det er denne, der ligger til grund for proportionalitetsvurderingen af teknologier og dermed for fastlæggelsen af BAT-niveauet.

Samlet ammoniaktab for hele anlægget opnåelig ved anvendelse af BAT

	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
 Ammoniaktab for hele anlægget (total for alle produktioner)	1.727,55		

Det samlede ammoniaktab pr. år opnåelig for anlægget ved anvendelse af BAT efter Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår. Der mulighed for at indtaste et alternativt forslag til grænseværdien for ammoniaktab for hele anlægget, og skrive en begrundelse herfor.

Beregninger af grænseværdier for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

BAT-Husdyrtype	Antal DE (2011 Normalt)	Produktionsgrænse og grænseværdi for ammoniaktab (EGV)
Slagtesvin	79,29	Antal DE er lig med eller under 210. EGV er fastlagt til 0,3 kg NH ₃ -N pr. prod. slagtesvin.

For hver husdyrtype er der fastlagt en grænseværdi for ammoniaktab (EGV) per husdyrtypeenhed i hhv. ny eller eksisterende stalde. Grænseværdien for hver husdyrtype i nye stalde fastlægges på baggrund af antal DE (2011 normalt) og den vejledende grænseværdi for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Grænseværdier for ammoniaktab (EGV) opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldafsnitsnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrtype-enheden
Nr 21 - Eks søer og smågrise	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	SvSo01	2,53	2,4857	per årsso
Nr 21 - Eks søer og smågrise	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	SvSo07	2,53	3,0143	per årsso
Nr 21 - Eks søer og smågrise	Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	SvSm01	0,0366	0,043	per prod. smågris
Nr 21 - Eks søer og smågrise	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	SvSo09	2,53	2,5	per årsso
Nr 21 - Kvier	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	KvKs15	3,99		per årsopdræt
Nr 21 - Kvier	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	KvKs09	3,15	3,15	per årsopdræt
Nr 21 - Slagtesvin (nedlægges)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	SvSI04	0,3	0,4	per prod. slagtesvin
Nr 25 - Eks slagtesvin (nedrives)	Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67)	SvSI04	0,3	0,4	per prod. slagtesvin
Nr 25 - NY polte/slagtesvin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	SvSI02	0,3	0,36	per prod. slagtesvin
Nr 25 - NY polte/slagtesvin	Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	SvSI02	0,3	0,36	per prod. slagtesvin

Tabellen viser de vejledende grænseværdier for ammoniaktab (EGV) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både nye og eksisterende stalde for alle produktioner på anlægget. Hvis der ikke står en værdi i en af EGV-kolonnerne, betyder det, at der ikke findes en grænseværdi for ammoniaktab for den pågældende produktion. I disse tilfælde anvendes normtallet for ammoniaktab for valgt staldsystem i beregningen af ammoniaktabet (EGV) for den pågældende produktion.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Herunder vises udregningerne af grænseværdien for ammoniaktab (EGV) pr. år pr. husdyrtypeenhed, anvendte korrektioner samt den vejledende sum, opnåelig ved anvendelse af BAT, for hver af de dyretyper på anlægget hvor der er krav om anvendelse af BAT.

For hver produktion er der mulighed for at bruge redigeringsknappen, og indtaste en anden grænseværdi for ammoniaktab end den beregnede. Indtastes der en værdi i en af produktionerne, vil "Kommunens krav" for hele anlægget, blive vist øverst på siden som en sum af de indtastede værdier og vejl. sum for de produktioner, hvor der ikke er indtastet et forslag.

Nr 21 - Eks søer og smågrise (Eksisterende stald)									
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)	
SvSo01	PR-563415	Søer med pattegrise	50	2,4857	0,70	87,00			
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for 70/30 fordelingen af søer i drægtigheds-/farestald.							
SvSo07	PR-563416	Søer med pattegrise	100	3,0143	0,70	211,00			
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for 70/30 fordelingen af søer i drægtigheds-/farestald.							
SvSm01	PR-563417	Smågrise	3.200	0,043	1,01	138,93			
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for ændrede vægtgrænser: $\text{Korrektion} = \frac{(\text{akt. vægt ud} - \text{akt. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{akt. vægt ud} + \text{akt. vægt ind}))}{(\text{ref. vægt ud} - \text{ref. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{ref. vægt ud} + \text{ref. vægt ind}))}$ $= \frac{(32,00 - 7,10) \times (13,4 + 0,168 \times (32,00 + 7,10))}{(32,00 - 7,40) \times (13,4 + 0,168 \times (32,00 + 7,40))} = 1,01$							
SvSo09	PR-563418	Søer med pattegrise	150	2,5	0,30	112,50			
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for 70/30 fordelingen af søer i drægtigheds-/farestald.							

Nr 21 - Kvier (Eksisterende stald)									
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)	
KvKs15	PR-563421	Opdræt tung	70			251,25			
Vejledende sum:		Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normtal for ammoniakfordampning.							
KvKs09	PR-564354	Opdræt tung dybstrøelse	20	3,15	0,97	60,82			
Korrektion:		Den vejledende sum er korrigeret for ændrede aldersgrænser: $\text{Korrektion} = \frac{(((\text{alder ind} + \text{alder ud}) \times \text{KOK2}) + \text{KOK3})}{\text{KOK1}}$ $= \frac{(((25 + 6) \times 0,0729) + 1,93)}{4,34} = 0,965$							

Nr 25 - NY polte/slagtesvin

(Ny/Renoveret stald)

Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
SvSI02	PR-563424	Slagtesvin	1.600	0,3	0,71	342,35		
Den vejledende sum er korrigeret for ændrede vægtgrænser:								
Korrektion = $\frac{(\text{akt. vægt ud} - \text{akt. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{akt. vægt ud} + \text{akt. vægt ind}))}{(\text{ref. vægt ud} - \text{ref. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{ref. vægt ud} + \text{ref. vægt ind}))}$ $= \frac{(90,00 - 32,00) \times (13,4 + 0,168 \times (90,00 + 32,00))}{(107,00 - 32,00) \times (13,4 + 0,168 \times (107,00 + 32,00))} = 0,713$								
SvSI02	PR-564374	Slagtesvin	1.600	0,3	1,09	523,71		
Den vejledende sum er korrigeret for ændrede vægtgrænser:								
Korrektion = $\frac{(\text{akt. vægt ud} - \text{akt. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{akt. vægt ud} + \text{akt. vægt ind}))}{(\text{ref. vægt ud} - \text{ref. vægt ind}) \times (\text{PK1} + \text{PK2} \times (\text{ref. vægt ud} + \text{ref. vægt ind}))}$ $= \frac{(112,00 - 32,00) \times (13,4 + 0,168 \times (112,00 + 32,00))}{(107,00 - 32,00) \times (13,4 + 0,168 \times (107,00 + 32,00))} = 1,09$								

Bilag 2 – Gyllekøling

DOKUMENTATION FOR GYLLEKØLING

Arne Højgaard
Glomstrupvej 21
7970 Redsted M

klimadan

Beregnings ID (oplyses ved kontakt med Klimadan A/S): **T36825**
Bemærk at nedenstående beregninger er Klimadans ejendom og ikke må udleveres til tredjemand uden forudgående aftale med Klimadan A/S.

Miljø

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad af 26.01.2011 omkring køling af gylle i svinestalde.

Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegning.
Der etableres gyllekøling i 565 m² med træk-og-slip system og 0 m² med linespil.

Varmepumpeanlægget er dimensioneret efter varmebehovet og der kan forventes en reduktion i ammoniakfordampningen fra stalden på ca. 9,8 %, hvilket svarer til en gennemsnitlig køleeffekt på 11,5 W/m². Den procentvise udnyttelse af varmen er udregnet til 100 %.

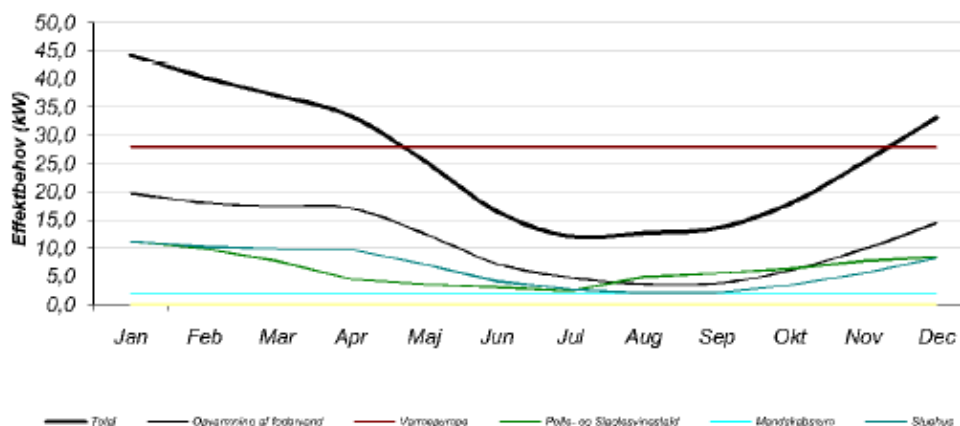
I husdyrgodkendelse.dk indtastes varmepumpens driftstid til 8.760 timer pr. år. I ammoniakreduktion indtastes den ovenfor udregnede værdi.

Energi

	Effektbehov	Energibehov
Polte- og Slagtesvinestald	11,3 kW	20.000 kWh
Mandskabsrum	2,0 kW	5.755 kWh
Opvarmning af fodervand	18,1 kW	22.071 kWh
Stuehus	11,3 kW	32.374 kWh
Samlet behov	42,7 kW	80.200 kWh

Ovenstående energimængde svarer til et årligt forbrug på ca. 9500 L. fyringsolie.

Bemærk at ovenstående beregninger er vejledende og er lavet på baggrund af oplysninger fra kunden samt Klimadans erfaringer.

23-02-2016

Søren Jensen

Dato

Kontaktperson - Klimadan A/S

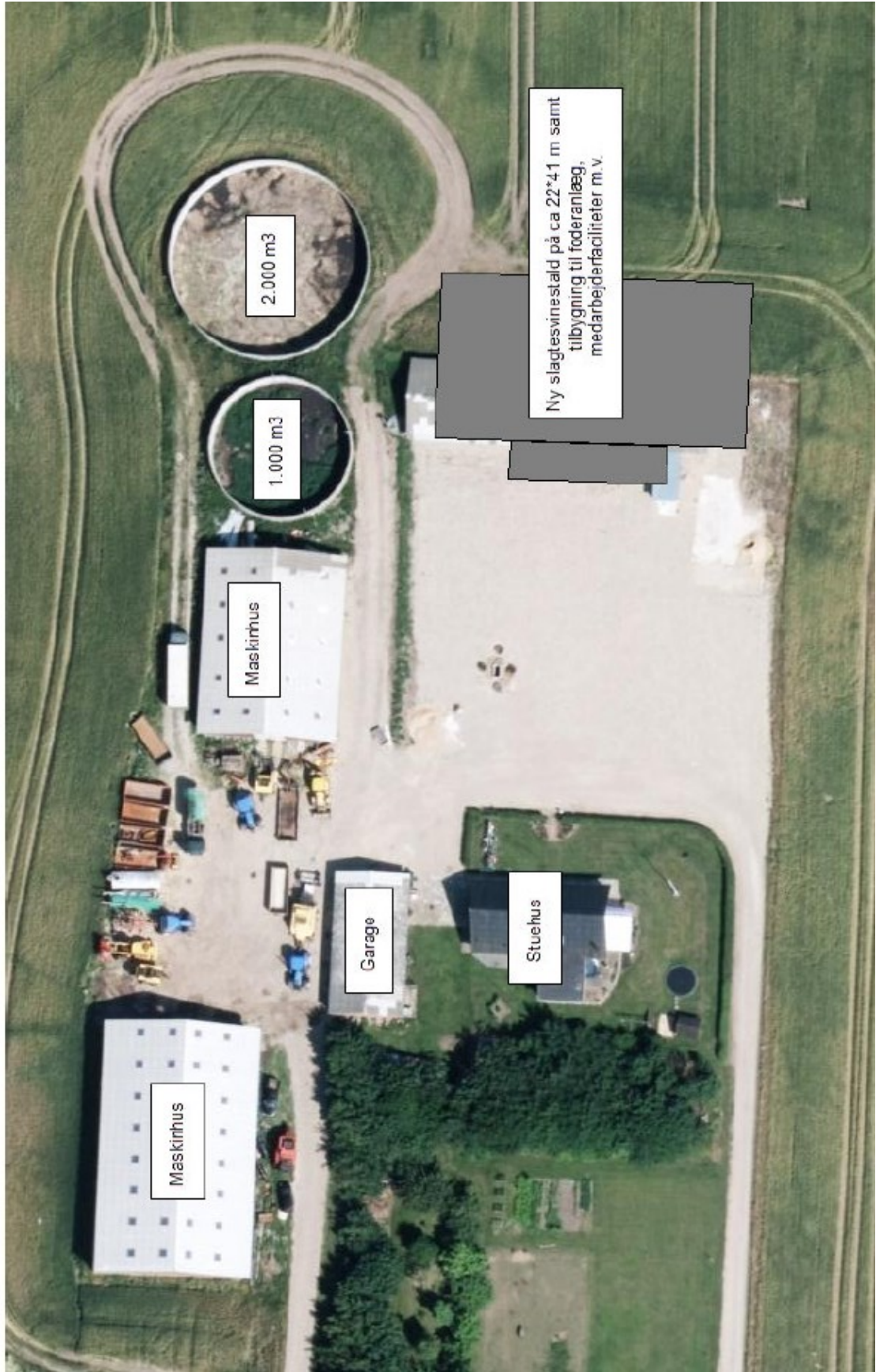
Bilag 3 - Situationsplaner

BEDRIFTSOVERSIGT GLOMSTRUPVEJ 21

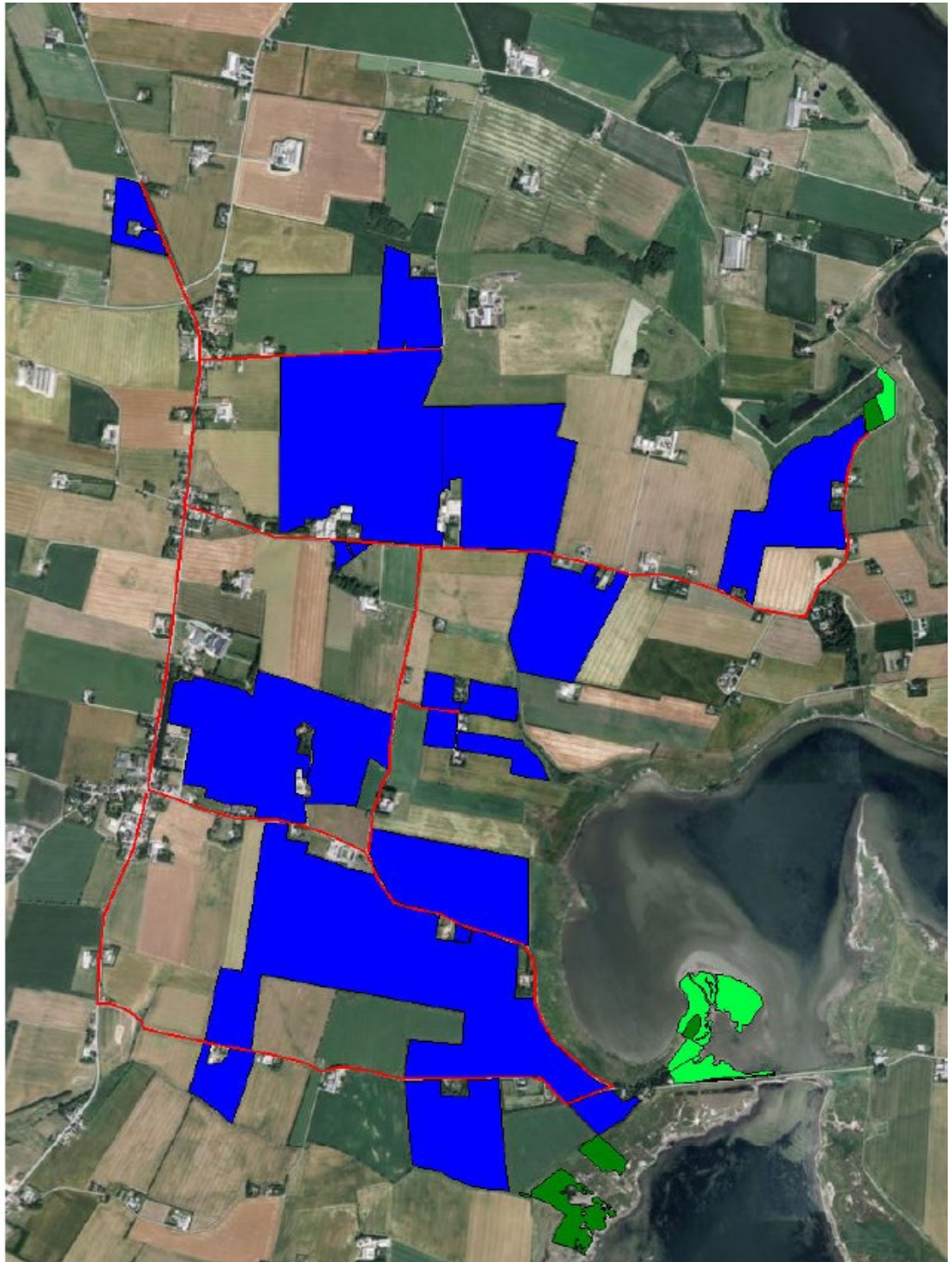
BEDRIFTSOVERSIGT GLOMSTRUPVEJ 25

Bilag 4 – Transportveje

MARKKORT INKL TRANSPORTVEJE

Bilag 5 – Kapacitetsopgørelse

ERKLÆRING OM OPBEVARINGSKAPACITET

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer: Berit og Arne Højgaard, Glomstrupvej 21 og 25, 7970 Redsted, Morsø Kommune

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årsvin	Ton i alt
50 søer i løbe-/kontrolafdeling, delvist fast gulv	4,01	201
100 søer i drægtighedsstald, delvist fast gulv	4,72	472
150 søer i farestald, delvist fast gulv	1,70	255
3.200 smågrise fra 7,1-32 kg, delvist fast gulv	0,132 * 1,05 korr.fakt.	444
1.600 polte fra 32-90 kg	0,54 * 0,67 korr.fakt.	579
1.600 slagtesvin fra 32-112 kg	0,54 * 1,03 korr.fakt.	890
70 kvier fra 6-25 mdr, spaltegulvbokse	7,28 * 0,97 korr.fakt.	494
I alt		<u>3.335</u>

Opbevaringskapacitet af gylle

	Beholder str.	% af opbevaring i www.husdyrgodkendelse.dk
Eks gyllebeholder	1.000 m ³	Ca. 20 %
Eks gyllebeholder	2.000 m ³	Ca. 40 %
Eks gyllebeholder	2.000 m ³	Ca. 40 %
I alt	<u>5.000 m³</u>	<u>100%</u>

Svarende til opbevaringskapacitet på mere end 12 måneders produktion.

Bilag 6 – Beredskabsplan**Beredskabsplan for
Krogsgaard Opformering v/ Berit og Arne Højgaard****Indholdsfortegnelse:**

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – nr 21	10
Bilag A: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – nr 25	11
Bilag B: Afløbsplan – nr 21	12
Bilag B: Afløbsplan – nr 25	13
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan) – nr 21	14
Bilag C: Kort over brandslukningsudstyr, flugtveje m.v. (beredskabsplan) – nr 25	15

Udarbejdet af: Arne Højgaard, maj 2016

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehus på ejendommen Glomstrupvej 21.

Kopi af beredskabsplanen findes i forrum/kontor svinestald Glomstrupvej 21 og 25.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- Dieseltank m.v.
- Afløb gylle m.v.
- Strømafbryder og afbryder vand m.v.
- Slukningsmateriale m.v.
- Flugtveje m.v.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Nærmeste telefon står i staldkontoret og har nr 97 76 21 48

Ejer, Arne Højgaard: 21 82 44 21 / 97 76 22 20

Medhjælper, Thyge: 27 85 23 87

Medhjælper, Dannie: 51 51 44 71

Medhjælper, Olga: 52 22 39 19

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	99 70 70 00	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	1 1 2	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	70 15 03 00	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	70 20 02 55	dag eller nat.
Gråkjær A/S	kontaktes på telefon	96 13 55 55	dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon	96 18 57 00	dag.
Kopenhagen Fur	kontaktes på telefon	43 26 10 00	dag.
Dyrlæge, Nykøbing	kontaktes på telefon	97 72 02 04	dag eller nat.
Fodercentral, Mollerup	kontaktes på telefon	97 74 43 11	dag.
Elektriker, Villy Brunn	kontaktes på telefon	97 74 40 66	dag eller nat.
Smeden, Ingemann	kontaktes på telefon	97 74 41 11	dag eller nat.
VVS, Ingemann	kontaktes på telefon	97 74 41 11	dag eller nat.
El-selskab, Thy-Mors	kontaktes på telefon	72 19 89 00	dag eller nat.

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Ejer, Arne Højgaard: 21 82 44 21 / 97 76 22 20

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange

Se bilag C1 og C2.

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Arne Højgaard: 21 82 44 21 / 97 76 22 20

Kontakt miljømyndighederne på tlf 99 70 70 00

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber ud over anlægget og nærtliggende arealer

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnets/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Minilæsser/frontlæsser

Se bilag A1 og 2, B1 og 2, C1 og 2.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie m.v. – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Arne Højgaard: 21 82 44 21 / 97 76 22 20

Kontakt miljømyndighederne på tlf 99 70 70 00

Forsøg opdæmning for at undgå, at mælk, kemikalier og olie løber ud over anlægget og nærtliggende arealer

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af olie, kemikalier m.v.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Minilæsser/frontlæsser

Se bilag A1 og 2, B1 og 2, C1 og 2.

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen sidder i vandværket 5 m øst for stuehus.

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder i EI-tavle.

EI-tavle sidder midt i kviestald.

Se bilag A1 og 2 og C1 og 2.

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Thy-Mors energi og forhør om varigheden af udfaldet.

Tlf 72 19 89 00

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

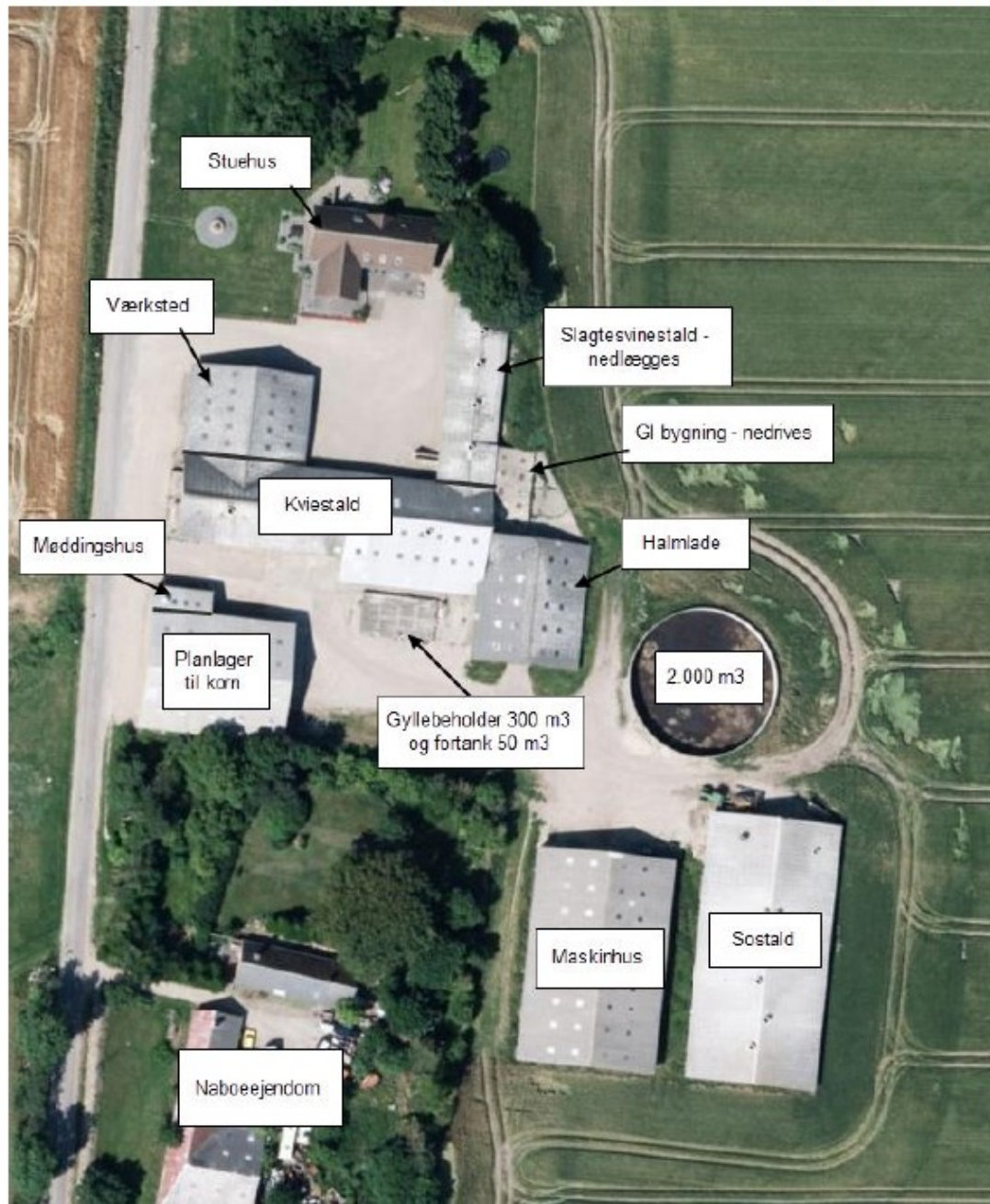
Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

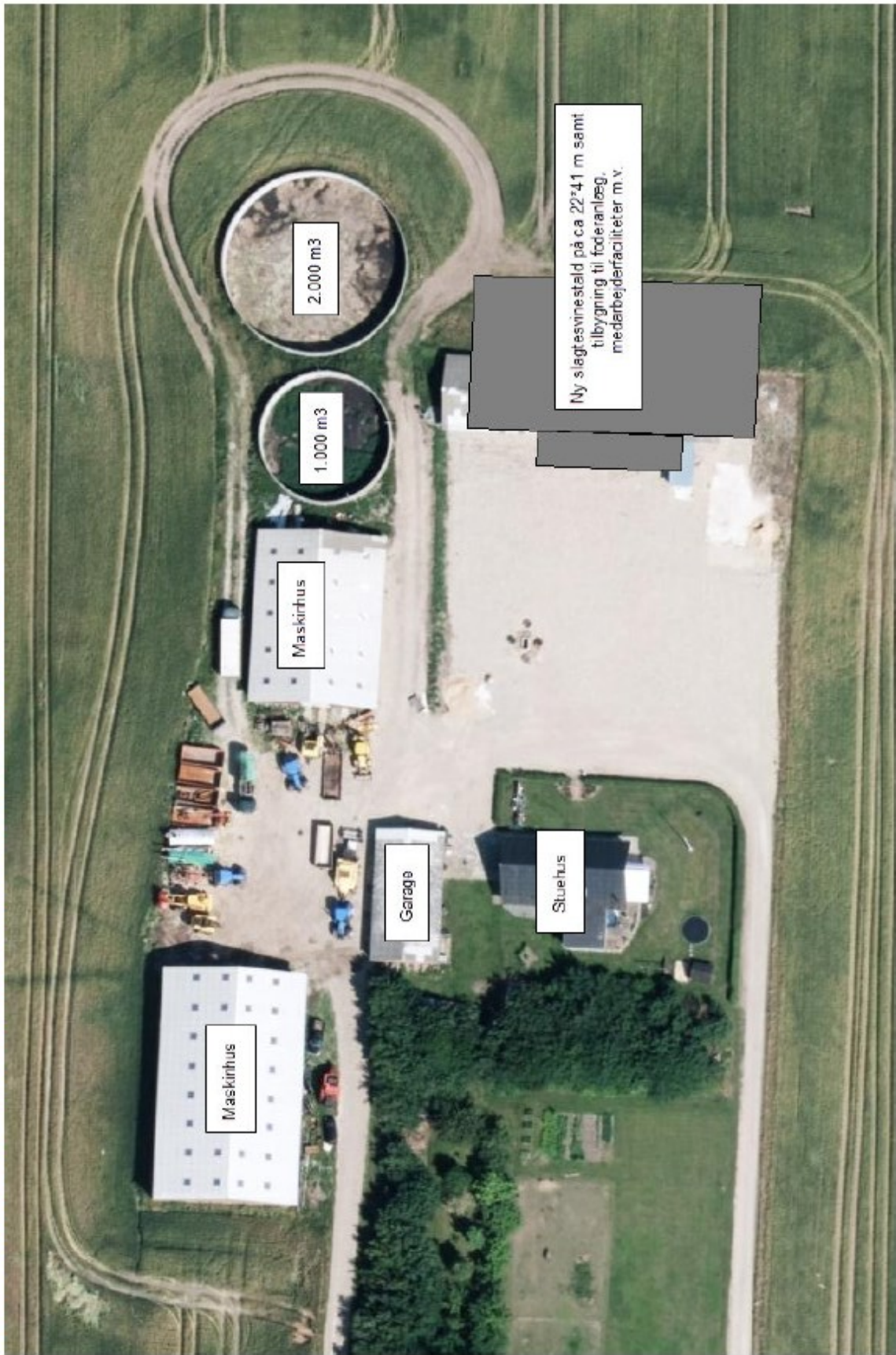
Bilag A1: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – Glomstrupvej 21 - ikke målfast

Bilag A2: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – Glomstrupvej 21 - ikke målfast

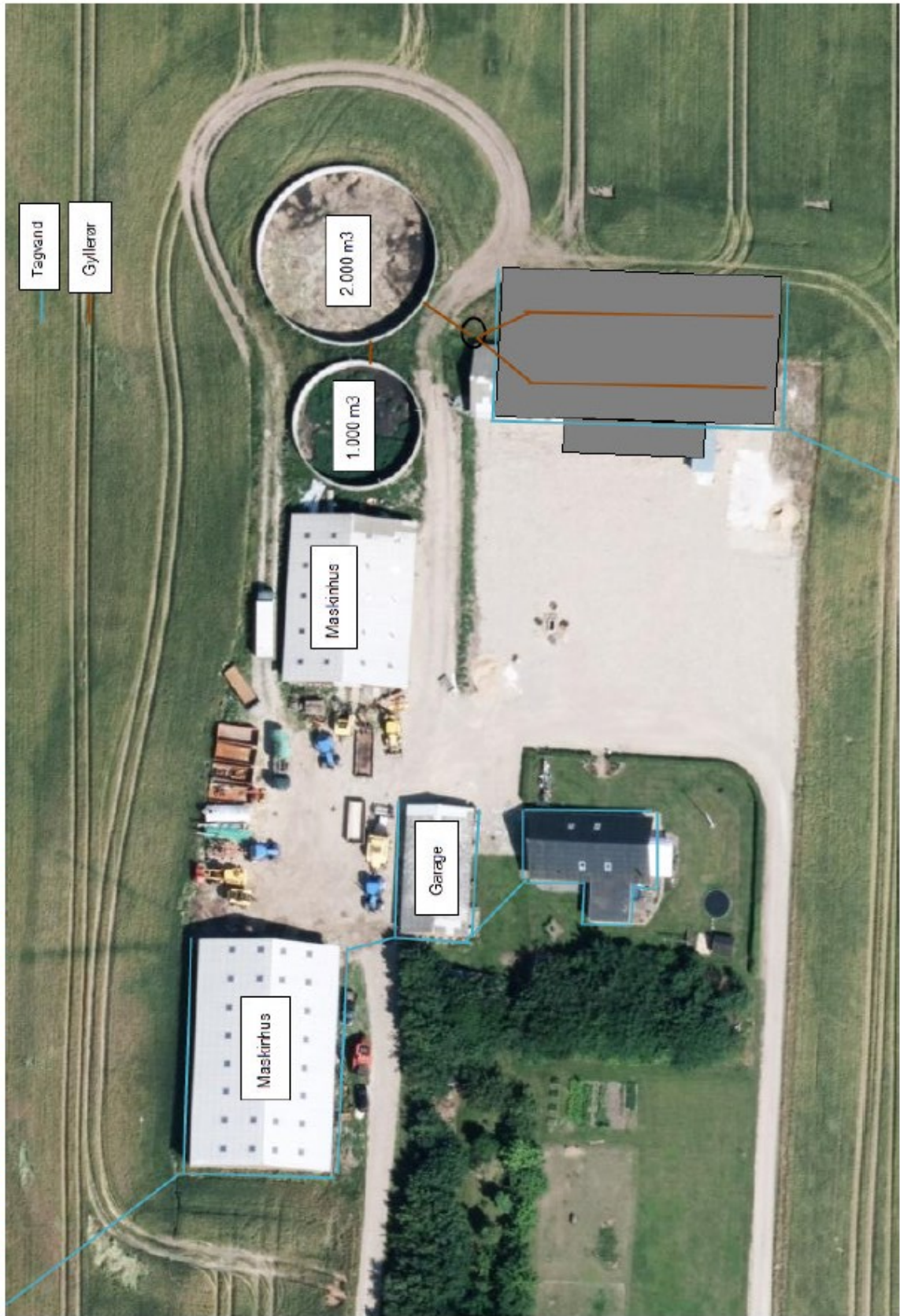

Bilag B1: Afløbsplan – Glomstrupvej 21 - ikke målfast

Bilag B2: Afløbsplan – Glomstrupvej 25 - ikke målfast

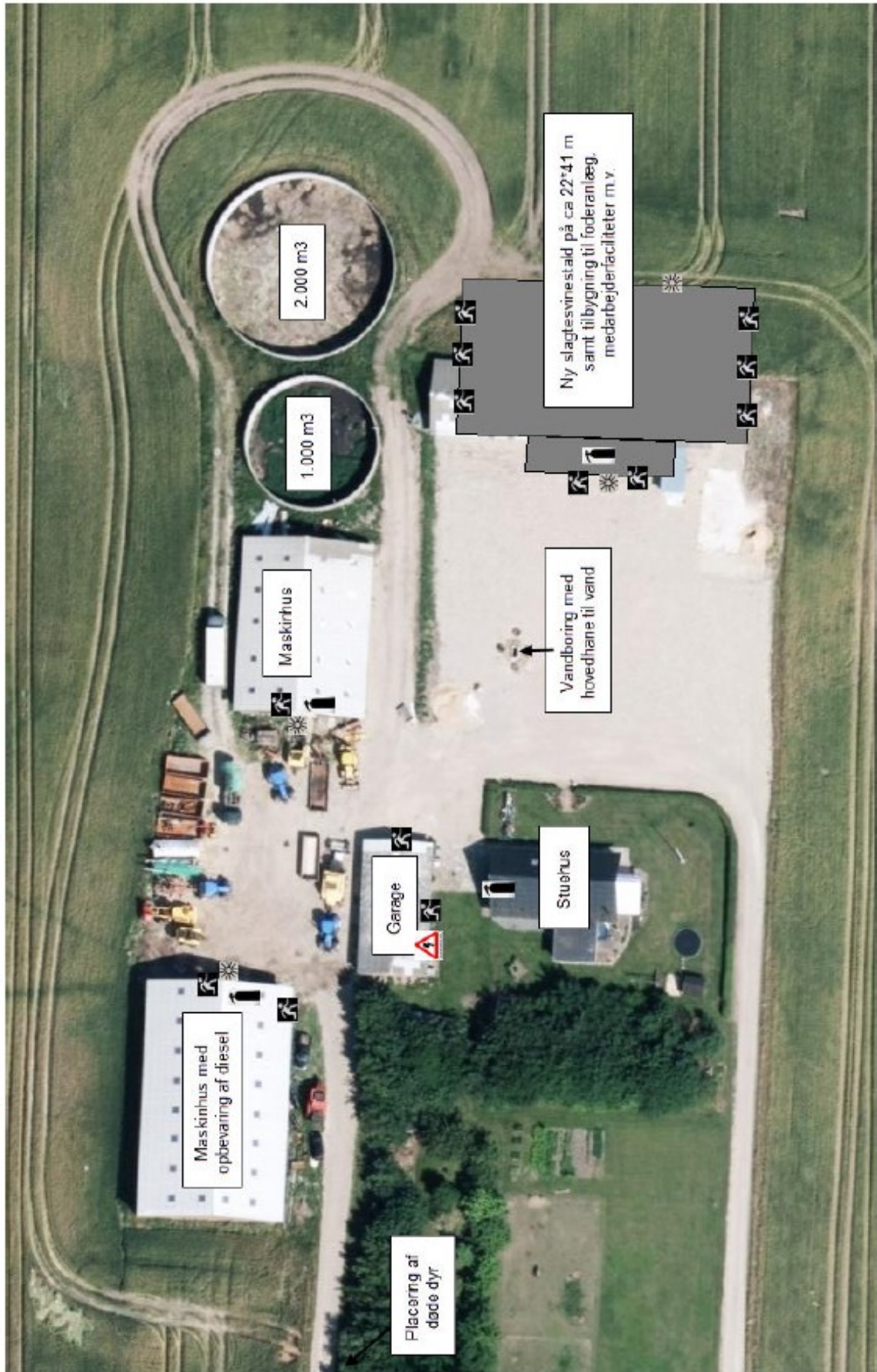
Bilag C1: Kort over flugtveje m.v. (beredskabsplan) – Glomstrupvej 21 - ikke målfast

Bilag C2: Kort over flugtveje m.v. (beredskabsplan) – Glomstrupvej 25 - ikke målfast

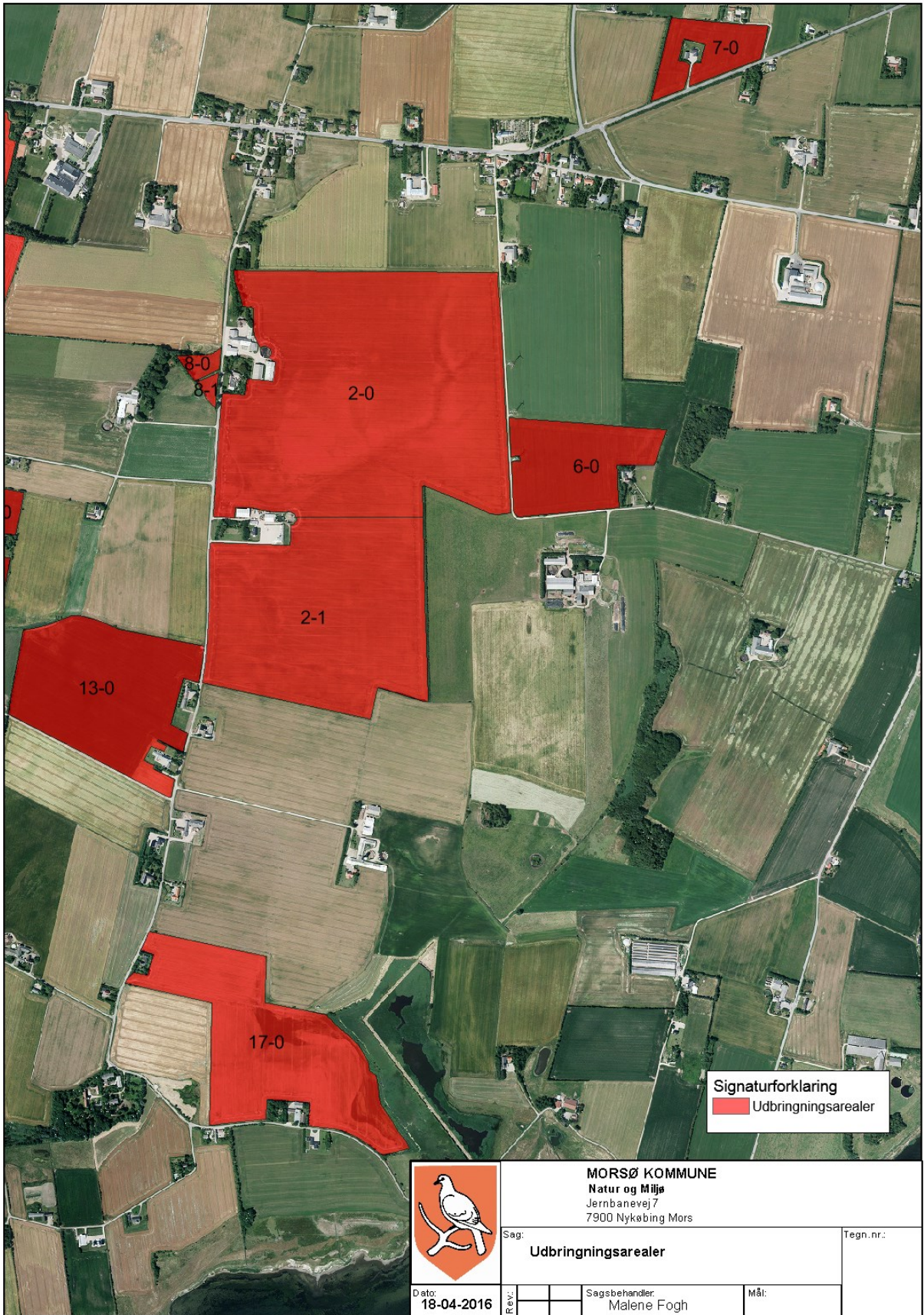

Bilag 7 – Udbringningsarealer

	MORSØ KOMMUNE Natur og Miljø Jernbanevej 7 7900 Nykøbing Mors		
	Sag: Udbringningsarealer		Tegn.nr.:
Dato: 18-04-2016	Res:	Sagsbehandler: Malene Fogh	Mål:

MORSØ KOMMUNE
 Natur og Miljø
 Jernbanevej 7
 7900 Nykøbing Mors

Sag:		Tegn.nr.:	
Udbringningsarealer			
Dato:	Bev.:	Sagsbehandler:	Mål:
18-04-2016		Malene Fogh	

Bilag 8 – Tabel over udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
2-0	40,81	Nej	JB4	Nej	S4	S4	40,81	0,00	0,00	0,00	0,00	40,81	0,00	0,00	0,00
2-1	23,78	Nej	JB4	Nej	S4	S4	23,78	0,00	0,00	0,00	0,00	23,78	0,00	0,00	0,00
6-0	7,09	Nej	JB4	Nej	S4	S4	7,09	0,00	0,00	0,00	0,00	7,09	0,00	0,00	0,00
7-0	3,33	Nej	JB4	Nej	S4	S4	3,33	0,00	0,00	0,00	0,00	3,33	0,00	0,00	0,00
8-0	0,50	Ja	JB4	Nej	S4	S4	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	0,00
8-1	0,25	Ja	JB4	Nej	S4	S4	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	0,00	0,00
13-0	13,72	Nej	JB4	Nej	S4	S4	13,72	0,00	0,00	0,00	0,00	13,72	0,00	0,00	0,00
17-0	15,96	Ja	JB4	Nej	S4	S4	15,96	0,00	0,00	0,00	0,00	12,94	0,00	3,02	0,00
21-0	12,89	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,00	0,00	12,89	0,00	0,00	12,89	0,00	0,00	0,00
22-0	59,10	Ja	JB6	Nej	S2	S2	53,75	0,00	5,35	0,00	0,00	59,10	0,00	0,00	0,00
30-0	16,64	Ja	JB6	Nej	S2	S2	16,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,64	0,00	0,00
36-0	4,12	Nej	JB4	Nej	S4	S4	4,12	0,00	0,00	0,00	0,00	4,12	0,00	0,00	0,00
37-2	0,32	Ja	JB6	Nej	S2	S2	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,32
39-0	1,57	Nej	JB6	Nej	S2	S2	1,57	0,00	0,00	0,00	0,00	1,57	0,00	0,00	0,00
39-1	2,41	Ja	JB6	Nej	S2	S2	2,41	0,00	0,00	0,00	0,00	2,23	0,00	0,18	0,00
39-2	1,62	Nej	JB6	Nej	S2	S2	1,62	0,00	0,00	0,00	0,00	1,62	0,00	0,00	0,00
39-3	2,86	Ja	JB6	Nej	S2	S2	2,86	0,00	0,00	0,00	0,00	2,68	0,00	0,18	0,00
41-0	32,46	Ja	JB6	Nej	S2	S2	32,46	0,00	0,00	0,00	0,00	6,15	24,40	1,91	0,00
42-0	2,35	Ja	JB6	Nej	S2	S2	1,71	0,00	0,64	0,00	0,00	2,35	0,00	0,00	0,00
Total	241,77						222,89	0,00	18,88	0,00	0,00	195,12	41,04	5,29	0,32

Bilag 9 – Natura2000-område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

- 1103 Stavsild
- 1166 Stor vandsalamander
- 1355 Odder
- 1365 Spættet sæl
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 *Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7140 Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld
- 7230 Riggær

Fugle

- Lysbuget Knortegås
- Hvinand
- Tp. Skallesluger
- Klyde
- Hjejle
- Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokalteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.

Bilag 10 - Natura2000-område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper

1150 *Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1) -

1330 Strandenge

3260 Vandløb med vandplanter 3 stationer 3

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås

Klyde

Hjejle

Havterne

Dværgterne

Områdebeskrivelse

Området udgøres af 1/3 marine områder, der består af kystnære arealer ud for den vestlige del af Mors. Den øvrige del af området består mest af relativt store arealer med strandenge, der er beliggende nedenfor den gamle kystskrænt ved Limfjorden. Området er en værdifuld fuglelokalitet for flere yngle- og trækfugle.

Vigtigste naturværdier

I området findes der flere naturtyper, som i kraft af deres relativt store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer der relativt store arealer af større lavvandede bugter og vige, samt af strandenge. Af andre vigtige naturtyper må især nævnes kystlaguner og strandsøer, der er beliggende indenfor strandengene, samt strandoverdrev og mindre arealer med riggær og væld.

Som fuglelokalitet er området især værdifuldt for ynglefuglene Klyde, Havterne, Dværgterne og Brushane, samt for trækfuglene Lysbuget Knortegås og Hjejle. Odder færdes her også. Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper. På hver lokalitet er tilstanden beregnet ud fra en række registreringer i felten af de økologiske forhold (struktur) og artssammensætning. Denne tilstand er truet af de nedenfor nævnte trusler.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstoffbelastning fra luften udgør især en trussel mod de kvælstoffølsomme naturtyper. Det gælder særligt for riggærene, hvorimod strandengene er vurderet som værende mindre kvælstoffølsomme. Tålegrænsen vurderes at være overskredet for riggærene. De marine naturtyper er fortsat truet af tilførsel af kvælstof og fosfor fra land.

Tilgroning med træer og buske udgør indtil videre ingen trussel, idet at der fortsat sker afgræsning på en stor del af strandengene, dog er flere strandenge ved f.eks. Karby under kraftig tilgroning med Tagrør. Vegetationen er dog generelt så høj at tilgroning vurderes at udgøre en trussel mod strandengenes græsdominerede naturtype på lang sigt. Skabelonen

skal udvides med resume for de andre natura 2000 områder, når disse laves i forbindelse med sagsbehandlingen fremover.

Arter og naturtypers i ugunstig bevaringsstatus på baggrund af naturplanens indsatsprogram for område 42:

Naturtype/art	Trusler	Indsats/type
1150 Kystlaguner og strandsøer	Ej tilstandsvurderet	
1160 Større lavvandede bugter og vige	Udvaskning af næringsstoffer	Vandplan, husdyrlov
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde	Ej kortlagt	
1310 Vegetation af kveller eller andre strandplanter på mudder og sand. (Enårig strandengsvegetation)	Ej kortlagt	
1330 Strandenge	Direkte og indirekte gødskning, tilgroning	?
3260 Vandløb med vandplanter	Vandløbsvedligeholdelse, dårlige fysiske forhold	
6210 Overdrev på mere eller mindre kalkholdig bund	Kvælstofdeposition, (fragmentering jfr. indsatsprogram)	Husdyrlov
7230 Riggær	Kvælstofdep., fragmentering, tilgroning	Naturplan

Tabel 1. Ej kortlagte/tilstandsvurderede naturtyper er medtaget, idet de skal have gunstig bevaringsstatus

Fugle	Trusler	Indsats/type
Klyde, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning	Naturplan, adm. retningslinje
Havterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning	Naturplan, adm. retningslinje
Dværgterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation	Naturplan, adm. retningslinje
Lysbuget knortegås, trækfugl	Udvaskning af næringsstoffer ift. ålegræs, tilgroning af strandenge	Vandplan, husdyrlov, naturplan

Arter/naturtyper med gunstig bevaringsstatus i område 42: Odder & hjejle

Bilag 11 - Ammoniakdeposition fra udbringningsarealerne

